

Consell Comarcal
del Baix Ebre

Pla Comarcal de Ciutadania i Immigracio
del Baix Ebre. Memoria Tècnica 2017

PLA COMARCAL DE CIUTADANIA I IMMIGRACIO
DEL BAIX EBRE
MEMÒRIA TÈCNICA 2017

PRESENTACIÓ DEL PLA

BREU HISTORIA DEL PLA DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ DEL BAIX EBRE

El Pla comarcal de Ciutadania i Immigració del Baix Ebre va començar a caminar l'any 2001, quan es va iniciar l'estudi diagnòstic de la comarca, aquest estudi es va publicar l'any 2002.

El Pla es va començar a desplegar l'any 2003 i les propostes principals giraven al voltant de la coordinació entre els diferents serveis que estaven actuant, a fer formació als professionals que feien front a una nova realitat que els superava en molts casos i també a cobrir sovint les necessitats bàsiques de la població nouvinguda que arribava a la comarca en busca de feina i que sovint vivia en condicions molt precàries.

En els anys aquesta realitat va anar canviant i la població immigrada va començar a assentar al territori, milloren les condicions de vida de la població nouvinguda i comencen els reagrupaments familiars. En aquests anys es comencen a desenvolupar els projectes adreçats a millorar les competències de la població nouvinguda, a través de tallers de llengua i cultura, adreçats a persones nouvingudes en general i també a col·lectius específics com eren dones, i joves van passar pels tallers que oferia el Consell Comarcal més de 400 persones.

El Pla es va fer gran i la quantitat de recursos que es van destinar van aconseguir, que el Pla contés en tres monitors que feien els tallers de llengua i cultura durant tot el curs escolar i també portaven a terme el projecte de Ludoetnia (projecte de educació interultural adreçat als nens de la comarca).

Tres agents d'acollida que donaven cobertura als 6 pobles en més immigració, i un tècnic d'immigració que portava l'oficina d'atenció al nouvingut i coordinava totes les activitats i el personal vinculat al Pla.

Es a partir de l'any 2011, que la realitat social tornava a canviar, i la situació econòmica que atravesava el país, força les primeres retallades, la supressió del Fons estatal, i específicament els programes d'immigració.

Això va fer que poc a poc tots els projectes que s'estaven portant a terme anessin desapareixent, i el personal i els recursos que es destinaven al Pla van anar minvant.

L'ACTUALITAT DEL PLA

En els darrers tres anys, el Pla s'ha adaptat a la nova situació, s'ha intentat trobar noves formes de treballar, intentant seguir donant resposta als reptes que suposa la immigració en menys recursos, menys personal i intentant mantenir algunes estructures bàsiques de contacte en la població nouvinguda.

El Pla en l'actualitat segueix contant en un tècnic d'immigració que està integrat dins de l'equip de serveis socials, compartit en el SIAD i altres programes de serveis socials.

REPTES DE FUTUR DEL PLA

LA LLEI D'ACOLLIDA

El major repte que afronta el Pla per aquests propers anys es adaptar-se a la llei d'acollida aprovada pel Parlament i veure com es pot articular per donar cobertura des de el Consell Comarcal a tots els municipis, ja que hi ha molta dispersió de municipis i també de diferents perfils d'immigració.

S'haurà de buscar sobretot la implicació de determinats agents municipals, com són serveis de padró i atenció ciutadana ja que en el passat l'acollida s'articulava a través dels agents d'acollida que feien permanències al municipi, aquesta figura es podria suplir en la implicació a cada ajuntament de la persona de padró que es qui té la informació sobre les persones recent arribades a la comarca i que poden ser susceptibles de beneficiar-se dels programes d'acollida.

A la vegada també s'haurà de superar el com es realitzen els tallers de coneixement de l'entorn i en quina freqüència i lloc, per tal d'aproximar els serveis als municipis.

L'altre repte serà aconseguir que la població nouvinguda percebi aquesta formació no com una imposició legal per aconseguir un document sino com una necessitat i un bé per la seva integració futura al país.

LA INTEGRACIÓ DE LES SEGONES GENERACIONS

L'experiència d'altres països ens posa de manifest que els reptes de futur després de tota onada migratòria és la integració de les següents generacions nascudes ja a Catalunya i que han de percebre la societat d'acollida dels seus pares com a pròpia, millorant les seves expectatives laborals, educatives i promovent l'accés a tots els serveis públics en les mateixes condicions.

Especialment els joves són els que hauran d'enfrontar-se a la doble i de vegades triple identitat i poden percebre rebuig de la població "autoctona" o de sentir-se desvinculats de la societat que els envolta.

L'atur i la falta d'oportunitats laborals en els joves en general i en particular dels joves immigrants pot ser en el futur un repte important a la nostra comarca.

Poder desenvolupar projectes adreçats al foment de la interrelació entre els joves, i de foment del accés en igualtat d'oportunitats als recursos hauria de ser una altra línia de treball prioritària.

PRESENCIA DE "MENA"

Tot i que aquesta realitat fa temps que està present al país, a la comarca no s'havia establert com a fenomen fins a finals d'aquest 2017.

Aquesta nova realitat també suposarà si segueix al mateix ritme d'arribada de menors no acompanyats una realitat a tenir en compte dins del Pla, i veure de quina forma es pot incloure dins de les actuacions del Pla algun projecte o actuació en referència a aquesta nova problemàtica.

TREBALLAR ELS ESTEOTIPS, ELS RUMORS...

Si alguna cosa ha anat canviant al llarg d'aquest anys es la percepció de la població autòctona respecte el fenomen migratori. Al principi la població ho percebia en preocupació més per la precarietat en la que vivien les persones nouvingudes i pels relats i històries de vida que portaven a la seva esquena, provocaven sovint sentiments de tristesa i solidaritat per tota aquella nova població que arribava.

En les següents onades migratòries quan per volum i magnitud la població es va veure sobrepassada pel canvi físic que les seves ciutats estaven vivint, comencen a aparèixer els primers símptomes de desconfiança i rebuig cap a una població que tenia molts símptomes de pobresa i precarietat, problemes d'habitatge, d'inseguretat ciutadana...

I es a partir de la crisi econòmica que el nostre sistema de protecció tant se serveis socials com de prestacions ha fet que població nouvinguda i autòctona visquin de les mateixes ajudes, fet que ha provocat percebre la immigració com una competència directa dels escassos recursos, sorgint les primeres veus que veuen la immigració com un fenomen que ha de marxar perquè ja no se'ls necessita i perquè aquí ja no aporten res, un símptoma és la representació política que determinats partits polítics xenòfobs han aconseguit en alguns ajuntaments de la comarca del Baix Ebre, aquest fet ens ha de posar en alerta i animar-nos a seguir treballant en aquesta línia.

Fer campanyes de sensibilització/formació a la població que trenquin en els estereotips i les barreres culturals que sovint inventen o sobre dimensionem.

Aquest tipus de rebuig no es igual en tots els col·lectius i es especialment greu a la comarca la percepció que es te de la població islàmica, especialment sobre el col·lectiu marroquí i paskistani.

MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA

S'ha detectat un augment de població de risc a la comarca fins ara imperceptible.

Tambè serà aquest un nou repte dels propers anys, formar els professionals implicats i també sensibilitzar les famílies sobre els riscos de la pràctica, i evitar qualsevol risc.

OBJECTIUS DEL PLA

Objectiu general

Contribuir a la plena integració de les persones immigrades i els seus familiars a la vida social de la comarca, potenciant la convivència, la cohesió social, la lluita contra l'exclusió social, la igualtat d'oportunitats, i l'accés als recursos col·lectius i serveis públics existents a la comarca.

Objectius específics

- Promoure accions formatives adreçades a les persones immigrades i les seves famílies per millorar-ne les seves capacitats i integració al territori.
- Promoure totes les accions adreçades a l'acollida de les persones recent arribades a la comarca oferint-los tota la informació necessària per millorar-ne les possibilitats d'integració i facilitant-ne l'accés als recursos.
- Promoure la formació dels i les professionals dels serveis públics de la comarca en funció de les necessitats expressades i/o detectades en tot el que estigui relacionat en el fet migratori..
- Donar suport a qualsevol iniciativa dels ajuntaments, entitats públiques i associacions que fomentin valors de respecte, tolerància i respecte la diferència.
- Fomentar la mediació com la millor forma de resoldre els conflictes i millorar la comunicació, especialment en aquells conflictes interculturals que sorgeixin.
- Facilitar suport als ajuntaments en la gestió dels informes d'estrangeria i realitzar-los quan així es demani.
- Sensibilitzar a la ciutadania en general sobre el fet migratori.
- Mantenir els canals de comunicació amb les entitats d'immigrants i facilitar el nostre suport.
- Mantenir actualitzada la informació sobre el fet migratori de la comarca donant a conèixer dades de la població empadronada.

EQUIP PROFESSIONAL DEL PLA

- Tècnica d'immigració: Treballadora social:(30 h/setmanals)

Funcions de la tècnica d'immigració:

- Planificar, gestionar, coordinar i executar les actuacions del Pla de Ciutadania i Immigració del Baix Ebre.

Formació realitzada durant el darrer any en relació al lloc de treball:

- Tolerància zero amb la mutilació genital femenina (MGF): més de 15 anys de treball en xarxa». Tarragona 15/02/2017. 4.5 hores
- Construir el propi rol professional al voltant de la migració. Amposta. Maig 2017. 20 hores

OFICINA ITINERANT D'ATENCIÓ AL NOUINGUT

Funcions generals del servei

La oficina itinerant d'atenció al nouvingut ofereix a la població d'altres nacionalitats informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la seva vida: àmbit laboral, social, personal, familiar, i altres...

Les principals demandes/funcions de l'oficina són:

- Gestió del servei de primera acollida
- Informes d'arrelament
- Informes d'integració
- Renovació d'autoritzacions de treball i residència
- Retorn voluntari
- Reagrupament familiar
- Regim comunitari
- Catalans retornats
- Nacionalitat

Destinatàris del servei

Aquest servei està destinat a totes les persones que viuen a la comarca del Baix Ebre, a excepció de Tortosa que té altres recursos.

Ubicació del servei

La oficina atén tant al Consell Comarcal com als diferents municipis, ja que està pensada com un servei de proximitat al ciutadà i per aquest motiu des de els seus inicis sempre ha estat un servei itinerant.

El tècnic fa permanències setmanals a l'Aldea i Roquetes, la resta de municipis es desplaça a demanda i segons necessitat detectada.

En el cas de Roquetes i l'Aldea, les persones demanen visita a través dels serveis d'atenció ciutadana del propi municipi que porten l'agenda.

La resta de municipis sobretot es fa a través de derivacions dels treballadors socials de primària.

Desplaçaments realitzats aquest 2017

Municipi	Nº de permanencies
L'Aldea	12
Tivenys	5
L'Ampolla	8
Xerta	3
Perelló	2
Roquetes	14
Deltebre	7
Camarles	3
L'Ametlla de Mar	9
Aldover	3
Total	66

Nombre d'actuacions

Temàtica de la consulta	Nombre de consultes
Acollida	24
Arrelament	34
Naturalitzacions	3
Reagrupament familiar	20
Renovacions	5
Retorns	4
TOTAL	90

OFICINA D'ATENCIÓ AL NOUINGUT	INFORMES D'ESTRANGERIA FETS
L'ALDEA	16
ALFARA DE CARLES	0
L'AMETLLA DE MAR	0
EL PERELLÓ	7
CAMARLES	1
DELTEBRE	0
L'AMPOLLA	7
BENIFALLET	0
XERTA	3
TIVENYS	4

PAULS	0
ROQUETES	10
ALDOVER	2
TOTAL	50

Perfil dels usuaris atesos per l'oficina

Persones ateses al 2017: 72

Per població

Municipi	nombre
Alfara de Carles	1
Benifallet	0
Deltebre	6
Perelló	7
Roquetes	16
Tivenys	3
Xerta	3
L'Aldea	18
Camarles	4
L'Ampolla	13
Total	72

ACTUACIONS CONCRETES DEL SERVEI DE PRIMERA ACOLLIDA DEL BAIX EBRE

Actuacions de difusió i millora del servei :

S'ha incorporat la informació del servei dins del web del Consell Comarcal (<http://www.baixebre.cat/arees-dactuacio/serveis-a-les-persones/serveis-socials/politiques-dintegracio/servei-de-primera-acol>)

Es va fer roda de premsa per donar a conèixer el servei a la ciutadania i s'ha emès de forma contínua a canal 21

Organització d'un taller formatiu adreçat al personal tècnic de padró del ajuntaments de la comarca, el 14/07/2017.

Repartiment de tots els tríptics i formulari per passar les dades al servei de primera acollida als serveis de padró de la comarca.

Reunions de coordinació per millorar el circuit de primera acollida de la comarca en el CPNL i l' OTG.

Tallers de coneixement de l'entorn- MODUL C

Descripció de l'actuació i objectius plantejats

Aquest taller es fa dins del marc del DECRET 150/2014, de 18 de novembre, dels serveis d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya. Des de el Consell s'estan realitzant els tallers del modul C.

L'objectiu general del modul C tal com recull el decret, es promoure l'autonomia i la igualtat d'oportunitats dels immigrants i dels retornats a Catalunya, i també remoure els obstacles que ho impedeixen a causa, del desconeixement de la societat i de l'ordenament jurídic, amb l'objectiu de fer efectiu el principi d'igualtat i assolir més cohesió social.

Les característiques, temari i durada són per tant les que venen reglamentades, 15 hores de durada, en format grupal i amb el temari, recollit a la Llei 10/2010 art.11.

Aquest any s'han fet **3 tallers**, dos a l'Ametlla de Mar, i un a Roquetes. El taller de modul b i C s'han fet consecutius en el cas de l'Ametlla, de manera que són els mateixos usuaris els que han fet el modul B i C.

Perfil dels usuaris

Usuaris totals: 18 persones

Usuaris per edat

edats	nombre
De 18 a 25	1
De 25 a 35	10
Mes de 35	7
Total	18

Usuaris per nacionalitat

	Dones
Marroc	18
Total	18

Usuaris per municipis

L'Ametlla de Mar	9
Roquetes	9
Total	18

Avaluació i assoliment dels objectius

Aquest any tenim com objectiu la realització de 3 tallers de coneixement de l'entorn i s'han realitzat el 100% de les actuacions previstes.

Els tallers han tingut molt bona acceptació i les persones que han iniciat els tallers han estat regulars en l'assistència.

SERVEI DE MEDIACIÓ COMARCAL

La mediació és una tècnica de resolució de conflictes entre les parts a través del foment del diàleg i la busqueda de solucions compartides.

Es un procés voluntari que es conduït i gestionat per un tercer neutral que fomenta que les diverses parts implicades siguin capaces de dialogar i trobar una solució per elles mateixes.

Des de el Consell es va signar conveni en el departament de justícia per tal de fer la tasca inicial de contactar en les parts i explicar els beneficis d'un procés de mediació especialment per evitar la escalada del conflicte o la judicialització d'aquests.

Objectius General:

- Donar resposta i vehicular els conflictes que sorgeixen a la comarca

Objectius Específics:

- Afavorir la convivència ciutadana i la cohesió social.
- Afavorir la comunicació entre les parts en conflicte.
- Fomentar la cultura de la pau
- Fer difusió de la mediació com a forma de resoldre els conflictes comunitaris

Aquest és un servei que es va iniciar el 2014 i que està en fase de difusió i consolidació.

PREVENCIÓ MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA

Aquest any, s'ha detectat un cas de risc a la comarca i es va activar la taula per treballar cas concret.

Arrel d'aquest cas i a través de l'equip comarcal del Baix Ebre, s'ha començat a treballar l'organització del circuit de prevenció a la comarca.

Després de detectar la manca de coneixement per part dels professionals de salut sobre el protocol es va fer una Jornada sobre el protocol de violència de genere adreçada a professionals del departament de Salut i es va incloure una capsula formativa sobre mutilació genital femenina, que va fer la tècnica d'immigració.

PROMOCIO DE LA SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ

Xerrades i tallers

Cada any es treu un catàleg de formació adreçat a les associacions de dones, gent gran i centres d'educació primària i secundària de la comarca.

Des de el Pla de Ciutadania i Immigració s'ofereixen les següents xerrades de forma permanent:

Taller Antirumors:

A través d'un taller dinàmic es treballen els principals rumors que existeixen al voltant de la immigració i crear una consciència col·lectiva sobre la importància que tots som potencials agents antirumors, i que tots podem ser responsables de la difusió de falsos mites i estereotips.

Durada: 1,30h

Taller Intercultural:

Taller que preten reflexionar sobre les causes de la immigració, els principals col·lectius present a la comarca, també es treballa el respecte i la tolerància a la diferència.

Durada: 1.30h

Exposició antirumors:

Es va elaborar una exposició itinerant sobre els falsos mites al voltant dels serveis socials, entre ells dos sobre la immigració. Aquesta exposició es presta a totes entitats de la comarca que ho sol·licitin, juntament en la possibilitat d'oferir un taller antirumors que l'acompanyi.

Altres xerrades a mida...

Des de el Pla sempre s'està obert a qualsevol petició de xerrada i de col·laborar per tal de fer difusió de tot el relacionat en el fet migratori, altres xerrades ofertades:

- Xerrades sobre legislació en estrangeria
- Xerrades sobre dones migrades i violència de genere
- La realitat migratoria a la comarca
-

PROPOSTES ACTUACIONS CONCRETES 2018

- ***Continuar en les actuacions de l'oficina itinerant d'atenció al nouvingut. Calendari: tot l'any 2018.***
- ***Consolidació del centre de mediació comarcal. Calendari: tot l'any 2018***
- ***Realització de tres tallers grupals de coneixement de l'entorn. Calendari previst: tot l'any 2018.***
- ***Seguir oferint els tallers antirumors i interculturalitat a través del catàleg de serveis del Consell adreçat a associacions de la comarca i a ensenyament.***
- ***Consolidar el circuit del servei d'acollida i millorar el contacte en els padrons municipals i la coordinació en tots els agents implicats, Consell Comarcal, CPNL, i OTG.***
- ***Millorar el nombre de certificats i sol·licituds al programa del servei de primera acollida.***
- ***Seguir impulsant la taula de mutilació genital femenina del Baix Ebre i col·laborar en totes les actuacions que es fassin a la comarca en aquest àmbit.***

Cristina Grau Vidal

Tortosa (Baix Ebre) document signat electrònicament al marge.